

Matthew Tree, Banyoles, 26 de gener del 2024

[Text de la presentació del llibre *S'obre el teló*, a la Llibreria L'Altell de Banyoles]

S'OBRE EL TELÓ: UNA VERSIÓ MACABRE DE LES PEL·LÍCULES DE BUSTER KEATON

Hi ha una tendència novel·lística actual i des de fa temps, de parlar només de situacions personals limitades però suposadament interessants. Per exemple, i aquests exemples són de novel·les reals: dues amants lesbianes decideixen que volen tenir un fill; una filla és maltractada per la seva mare; una dona jove folla com una gossa a Nova York. Etc. Etc. Etc. Bàsicament, es tracta de novel·les en què, precisament com gossos, gossos avorrits, els personatges empaiten les seves pròpies cues. O, si preferiu, fan selfies literaris. I qui acaba com gossos avorrits som els lectors. Això, actualment, és el que està la moda, si més no aquí i a Anglaterra.

El que ha fet Damià Bardera, al llarg dels últims 14 anys i uns deu títols, és una cosa completament diferent, a les antípodes de les modes actuals. Ha creat un món sencer. I si obrim qualsevol dels seus llibres, entrem en aquest món per la porta principal. Per exemple, *Viladelsac*, pàgina 47.

O, posem per cas, *Nens de llet*, pàgina 73. O *Bèsties de companyia*, pàgina 74.

Es tracta d'un món cruel, de poble –tots els pobles dels seus llibres fan que el poble infame de Tor, xop de sang, sembli una escola bressol– en què la màgia malèfica i la vida quotidiana es barregen com si fos la cosa més normal del món. I tot plegat és descrit a través d'un estil que oscil·la entre un sarcasme discret i una mena de cara de mort escrita. De vegades, els seus contes s'assemblen a una versió macabra de les pel·lícules de Buster Keaton.

El seu format preferit sempre ha estat el conte breu, però de tant en tant s'esplaia fent servir un altre format. *Viladelsac*, per exemple, és una mena de novel·la. *Cal Ratoliu* és una mena d'autobiografia. Dic 'una mena de' perquè aquests llibres són, respectivament, alhora més i menys que una novel·la i més i menys que una autobiografia.

I amb 'S'obre el teló', tres quarts del mateix. Es tracta de 46 obres de teatre, cap dels quals es pot escenificar en la vida real. I el contingut d'aquestes obres impossibles és encara més estrany, macabre, màgic, sarcàstic i impactant que qualsevol dels llibres anteriors. Aquí, Bardera ens ha portat més enllà dels límits del seu món fictici habitual, que aviat és dit. Per exemple, l'obra 25, pàgina 97. O bé, l'obra 41, pàgina 151.

Tal com demostra aquesta última obra, el que fa Bardera no és, ni de bon tros, alguna mena de joc, ni molt menys un entreteniment superficial. Perquè utilitza el seu estil –i uns continguts macabres, estranys, sarcàstics, màgics i impactants– per parlar de la mort i de l'amor, de la crueltat i la tendresa, i –curiosament i d'una manera subreptícia– la vida quotidiana, el dia a dia de tots nosaltres.

He dit que aquest llibre no és pas un entreteniment superficial, però és, sempre, molt entretingut. És entretingut 46 vegades. I està a la venda. No cal dir res més.